

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ «БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра гуманітарної та соціально-економічної
підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркового освітнього компонента

Українська мова як іноземна

Рівень освіти

перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

Спеціальність

для усіх спеціальностей
(код і найменування спеціальності)

Дніпро-2024 рік

Робоча програма вибіркового освітнього компонента «Українська мова як іноземна» для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей.

Розробник: Лук'яник Л. В., кандидат пед. наук, доцент

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри гуманітарної та соціально-економічної підготовки

Протокол від «26» серпня 2024 року № 01

Зав. кафедри

(підпис)

Єгор ВРАДІЙ, к. істор. н

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «28» серпня 2024 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

Інна ЗЕРКАЛЬ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	
Кількість змістовних модулів	2	
Годин на аудиторне вивчення	54	10
Годин на самостійне вивчення	66	110
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» – ознайомити здобувачів із найважливішими відомостями про українську мову, її походження, значення для становлення й розвитку нації, розвивати та вдосконалювати володіння мовою в побутовому та професійному спілкуванні, навчити їх вільно користуватися українською мовою в усіх сферах суспільного життя.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна» є:

- сприяти адаптації іноземних здобувачів до професійного та культурного середовища України;
- поглибити лексичний мінімум, потрібний для спілкування в типових ситуаціях;
- ознайомити здобувачів з нормами української мови в професійному спілкуванні;
- активізувати їхній професійний словниковий запас.

3. Заплановані результати навчання

Після вивчення курсу «Українська мова як іноземна» здобувачі повинні **знати**:

- особливості фонетичної та графічної системи української мови;
- лексичний та граматичний мінімум, необхідний для спілкування як у побутовій, так і навчально-професійній сферах.

уміти:

- сприймати та розуміти текст на слух;
- розуміти загальний зміст тексту під час читання та написання;
- переказувати зміст прочитаного або прослуханого тексту;
- брати участь у спілкуванні;
- створювати як письмове, так і усне висловлювання за визначеною темою.

володіти:

- уміннями перекладати тексти українською мовою, брати участь у діалозі на різні теми, створювати висловлювання за визначеною темою.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Особливості фонетичної та графічної системи української мови. Лексичний мінімум

Тема 1. Український алфавіт

Звук. Буква. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Вимова голосних та приголосних. Наголос.

Література [1–12]

Тема 2. Розвиток мовленнєвих навичок: "Знайомство", "Вітання", "Прощання"

Формули ввічливості, вибачення, подяки, вдячності. Лексичний мінімум на тему: «Знайомство, вітання, прощання».

Література [1–12]

Тема 3. Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я". «Професія. Рід занять»

Лексика на тему: "Моя сім'я", «Родинні стосунки». Лексичний мінімум на тему «Професія. Рід занять».

Література [1–12]

Тема 4. Дні тижня. Місяці. Числа. Кольори

Лексичний мінімум на тему: «Дні тижня. Місяці. Числа. Кольори», «Дата. Вік. Місце народження».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Граматичні особливості української мови

Тема 5. Особливості вживання іменників та займенників в українській мові

Людина. Прізвище, ім'я, по батькові.

Іменники власні та загальні. Розподіл іменників за родами та числами.

Кличний відмінок іменників. Родовий та знахідний відмінок іменників. Місцевий відмінок іменників.

Співвіднесення іменників та займенників. Особові займенники. Присвійні та вказівні займенники.

Література [1–12]

Тема 6. Особливості вживання дієслів в українській мові

Теперішній час дієслів. Утворення форм дієслів теперішнього часу. Поєднання дієслів хотіти, любити, могли тощо та форми повинен з неозначеною формою дієслова. Минулий час дієслів. Майбутній час дієслів. Вид дієслів. Зворотні дієслова.

Література [1–12]

Тема 7. Розпорядок дня

Лексичний мінімум на тему: «Розпорядок дня. Робочий день студента». Лексичний мінімум на тему: «Вільний час. Вихідні дні».

Література [1–12]

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				Форма контролю
	денна форма		Заочна форма		
	усьог	у тому числі	усь	у тому числі	

	о	л	п	ла б	ін д	с.р .	ого	л	п	ла б	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Особливості фонетичної та графічної системи української мови. Лексичний мінімум													
Тема 1. Український алфавіт	14	2	4			8	15	1				14	У
Тема 2. Розвиток мовленнєвих навичок: "Знайомство", "Вітання", "Прощання"	16	2	6			8	17	1				16	У, ПК
Тема 3. Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я". «Професія. Рід занять»	18	2	6			10	19	2	1			16	Т, ПК
Тема 4. Дні тижня. Місяці. Числа. Кольори	18	4	4			10	17	1				16	КР
Разом за змістовим модулем 1	66	10	20			36	68	5	1			62	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Граматичні особливості української мови													
Тема 5. Особливості вживання іменників та займенників в українській мові		2	6			10	17	1				16	У
Тема 6. Особливості вживання дієслів в українській мові		2	6			10	17	1				16	Т, ПК
Тема 7. Розпорядок дня		2	6			10	18	1	1			16	КР
Разом за змістовим модулем 2	54	6	18			30	52	3	1			48	
Всього	120	16	38			66	120	8	2			110	

Форми контролю: усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Український алфавіт	2	1	
2	Розвиток мовленнєвих навичок: "Знайомство", "Вітання", "Прощання"	2	1	1
3	Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я". «Професія. Рід занять»	2	2	1
4	Дні тижня. Місяці. Числа. Кольори	4	1	1
5	Особливості вживання іменників та займенників в українській мові	2	1	
6	Особливості вживання дієслів в українській мові	2	1	1
7	Розпорядок дня	2	1	1
Усього годин		16	8	5

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Український алфавіт	2		5
2	Розвиток мовленнєвих навичок: "Знайомство", "Вітання", "Прощання"	4		5
3	Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я". «Професія. Рід занять»	4	1	5
4	Дні тижня. Місяці. Числа. Кольори	4		5
5	Особливості вживання іменників та займенників в українській мові	4		5
Усього годин		18	1	25

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я".	4		4
2	Розвиток мовленнєвих навичок: «Професія. Рід занять»	4		
3	Дні тижня. Місяці. Числа. Кольори	4		4
4	Особливості вживання дієслів в українській мові	4		4
5	Розпорядок дня	4	1	4
Усього годин		20	1	16

9. Теми лабораторних занять (не передбачено)

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максимальна кількість балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Український алфавіт	6	14	
2	Розвиток мовленнєвих навичок: "Знайомство", "Вітання", "Прощання"	10	16	1
3	Розвиток мовленнєвих навичок: "Моя сім'я". «Професія. Рід занять»	10	16	1
4	Дні тижня. Місяці. Числа. Кольори	10	16	1
5	Особливості вживання іменників та займенників в українській мові	10	16	
6	Особливості вживання дієслів в українській мові	10	16	1
7	Розпорядок дня	10	16	
Усього годин		66	110	4

11. Індивідуальні навчально-дослідні та науково-дослідні завдання (не передбачено)

12. Методи навчання:

Загальні:

1. **Словесні** методи навчання: евристична бесіда; акроматичне пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція, інструктаж, робота з підручником.
2. **Наочні** методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
3. **Практичні** методи навчання: вправи, практичні й дослідні роботи.
4. **Активні** методи навчання: бесіда, дискусія, кейс-стаді (метод ситуацій).
5. **Методи інформаційно-телекомунікаційних технологій:** LMS (Learning Management System) програмні додатки для адміністрування навчальних курсів в рамках дистанційного навчання (Classroom, Zoom).

За характером пізнавальної діяльності:

- 1) *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення здобувачами інформації, а здобувачі здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення та запам'ятовування її;
- 2) *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого здобувачі набувають навичок уміння застосовувати знання за зразком;
- 3) *проблемного виконання*: викладач формулює проблему та вирішує її, здобувачі стежать за ходом творчого пошуку (здобувачам подається своєрідний еталон творчого мислення);
- 4) *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють здобувачі під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності здобувачів);
- 5) *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, добираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

13. Методи контролю

- оцінка вирішення типових завдань;
- критерійно-орієнтовані тести за окремими розділами дисципліни та дисципліні в цілому;

- письмові контрольні роботи;
- усне опитування під час занять;
- дистанційний контроль;
- залік.

14. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота							Індивідуальні навчально-дослідні завдання	залік	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7			
Поточний контроль									
8	10	10	10	10	10	10			
Контроль самостійної роботи									
	1	1	1		1				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при вивченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій здобувач показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової

літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо здобувач дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється здобувачам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється здобувачам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється здобувачам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно й допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко та переконливо обґрунтовувати свої думки й відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється здобувачам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання та використання його в майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо здобувач показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється здобувачам, які допустили помилки під час виконання завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їхнього подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється здобувачам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його в майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

15. Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування, тести, контрольна робота.

Форма підсумкового контролю: залік.

Перелік питань до заліку

1. Український алфавіт. Співвідношення звуків і букв.
2. Вимова голосних та приголосних.
3. Наголос.
4. Формули ввічливості, вибачення, подяки, вдячності.
5. Лексичний мінімум на тему: «Знайомство, вітання, прощання».
6. Розвиток мовленнєвих навичок "Моя сім'я".
7. Розвиток мовленнєвих навичок «Професія. Рід занять»
8. Дні тижня.
9. Місяці.
10. Числа.
11. Кольори.
12. Людина. Прізвище, ім'я, по батькові.
13. Іменники власні та загальні.
14. Розподіл іменників за родами.
15. Розподіл іменників за числами.
16. Кличний відмінок іменників.
17. Родовий та знахідний відмінок іменників.
18. Місцевий відмінок іменників.
19. Співвіднесення іменників та займенників.
20. Особові займенники.
21. Присвійні та вказівні займенники.
22. Теперішній час дієслів. Утворення форм дієслів теперішнього часу.
23. Поєднання дієслів хотіти, любити, могли тощо та форми повинен з неозначеною формою дієслова.
24. Минулий час дієслів.
25. Майбутній час дієслів.
26. Вид дієслів.
27. Зворотні дієслова.
28. Лексичний мінімум на тему: «Розпорядок дня».
29. Лексичний мінімум на тему: «Робочий день студента».
30. Лексичний мінімум на тему: «Вільний час. Вихідні дні».

16. Методичне забезпечення

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) комплексна контрольна робота;
- 3) матеріали до заліку;
- 4) конспекти лекцій;
- 5) інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- 6) інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

17. Рекомендована література

Основна

1. Винник В. Д. та ін. Українська мова для іноземців. – Тернопіль, 2013. – 312 с.
2. Лисенко Н.О., Кривко Р. М., Світлична Є. І., Цапко Т. П. Українська мова для іноземних студентів. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.
3. Практичний курс з української мови для студентів-іноземців: навчально-практичний: посібник / Г. Г. Гайдамака, Л. С. Данкіна, О. С. Черемська. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 140.
4. Черемська О. С. Українська мова : навчальний посібник для іноземних студентів / О. С. Черемська, Л. С. Данкіна. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 176 с.

Допоміжна

1. Онкович Г. В. Сторінки українознавства: книга для читання та розвитку мовлення студентів, які вивчають українську мову як іноземну : навч. посібн. / Г. В. Онкович. – К. : КНУ ім. Т. Г. Шевченка, 2014. – 198 с.
2. Практичні та контрольні завдання з навчальної дисципліни "Українська мова" для студентів-іноземців усіх напрямів підготовки всіх форм навчання / укл. О. С. Черемська, Г. Г. Гайдамака. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 68 с.
3. Професійно орієнтовані тексти для студентів-іноземців денної форми навчання / укл. Г. Г. Гайдамака, І. Ю. Підгородецька. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 72 с.

18. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. В.І.Луценко українська мова для іноземних студентів // <http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/150943>
2. Сварич Н. Українська мова як іноземна (елементарний рівень) // <https://svarych.com/ukrayinska-mova-iak-inoziemna-ieliementarnii-rivien-a1/>